

simpelt hen bare mere, end man overhovedet havde tænkt sig.

Så der var ikke tale om nogen fortalelse.

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

Til hr. Kristen Touborg vil jeg gerne sige: Det er da godt, vi bliver klar over, hvilken rettelse det var. Men det er en kendsgerning, at først efter den sidste rettelse har strukturudviklingen rigtig taget fart på grund af, at man nu er nødt til at købe ejendommene op for at få jorden på grund af de harmoniregler, man skal opfylde.

Jeg kan også forstå på fru Elsebeth Gerner Nielsen, at Danmark sådan set ikke ifølge De Radikale skulle have den store landbrugseksport, som vi har. Den skulle sådan set bare droles ned, så vi kun skulle være hjemmeforsynende.

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Jo, jeg synes, vi skal have en stor landbrugsproduktion. Men jeg er da enig med ordføreren for De Konservative i, at det, det drejer sig om, det er, at vi skal have nogle arbejdspladser i landdistrikterne. Og så er det, jeg spørger mig selv: Hvordan får vi det? Hvordan kunne vi have sikret det noget før? Hvordan kunne vi have sikret, at vi i stedet for at centralisere mejerierne havde bevaret de lokale arbejdspladser? Hvad kunne vi have gjort?

Det, vi kunne have gjort, det var at sørge for, at energien kostede meget mere og arbejdskraften kostede meget mindre. Og det har vi altså ikke taget os sammen til, og nu ligger vi, som vi har redt.

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

Jeg kan forstå på fru Elsebeth Gerner Nielsen, at det sådan set er landbrugets skyld, at de mejerier er forsvundet. Jeg kan forstå, at det var dem, der skulle have holdt igen og sagt: Jamen vi skal bare uddø lige så stille, som vi nu kan, i stedet for at prøve på at besvare den manglende prisudvikling, der er, når en struktur udvikler sig, og prøve at gardere sig på denne måde.

Det er jo fakta, at f.eks. transportomkostningerne inden for mejerisektoren er rationaliseret så meget, at det faktisk koster mindre i dag at transportere et kilo mælk, end det gjorde for 15 år siden.

Bent Hindrup Andersen (EL):

Det er en utrolig central debat, som er rejst af Venstre og De Konservative. Den er ikke slut endnu, men jeg kan konstatere, at nu er der i hvert fald kommet en dagsorden, sådan at vi stadig væk har både en regering og en dagsorden.

Regeringen har redet stormen af ved efter min opfattelse ikke at tage det her tilstrækkelig seriøst og i tide tage spørgsmålet om udvikling af landdistrikterne op. Og som jeg nævnte før, er det efterladt til det rene gætter i den landsplanredegørelse, som er udgivet af regeringen.

Så det skal Venstre og De Konservative have tak for. Jeg er måske lidt ærgerlig over, det ikke var mig selv, der fandt på at rejse forespørgselsdebatten.

Men når det er sagt, så er det jo interessant, at det netop er de ting, som Venstre og De Konservative står for, der er årsag til, at vi har det problem, vi har i dag. Det er markedsøkonomien, der som den drivende faktor har affolket landdistrikterne. Det er det intensive jordbrug, kemi og teknik, der har erstattet arbejdskraft og driver rovdrift på naturen.

Arbejdspladserne flytter fra landdistrikterne til kemiindustrien og maskinindustrien i byerne. Centraliseringen af følgeindustrien følger efter. Slakterier, mejerier, møllerier og bagerier fusionerer, fordi det er økonomisk at gøre det.

Og de lukker endda døren godt og grundigt bag sig. Vi har nu to gange i dag hørt MD Foods klausuleringer omtalt her fra talerstolen. De lukker døren effektivt forstået på den måde, at når økologer eller andre gerne vil drive mejerierne videre, kan de kun overtage dem på en klausuleret betingelse af, at man ikke lader komælk komme igennem dem mere.

Det er groteske forhold. Og det er jo netop det, der er pakket ind. Det er ikke ulovligt, men det er en del af den fri markedsøkonomi, at man kan klausulere og lukke døren i bag sig også for fremtidig produktion i landdistrikterne. Men jeg kunne forstå på hr. Niels J. Langkilde, at det kunne vi godt snakke om og kigge på i udvalgsarbejdet efter denne forespørgselsdebat.

En anden ting er, at det er også den frie markedsøkonomi, der driver butikkerne til storcentre uden begrænsning og derigennem udkonkurrerer også landhandelen, fordi den ikke længe kan følge med i priskonkurrencen. Efter det kommer så, at de centrale skoler lukker de mindre skoler. Og sådan kører tromlen derudad.